

Kultur- och fritidsnämnden

Årsredovisning 2011

Årets verksamhet

Huvudbiblioteket i Tyresö centrum och de två biblioteksfilialerna utvecklades i stort sett i enlighet med uppställda mål och åtaganden. Flera serviceförbättringar har gjorts under året men största förändringen var att Trollbäckens bibliotek byggdes om och gjordes mer lättillgängligt och lättarbetat. Fler låntagare skrevs in 2011 jämfört med föregående år.

Biblioteket har under hela 2011 arbetat med förberedelser för att gå över till RFID-teknik i media och lånecirkulation. I alla mediaenheter, har ca 120.000 RFID-etiketter klistrats in för att ersätta streckkodsetiketterna. En konverteringsvagn och fyra nya arbetsstationer för att gå över till RFID har inköpts och fyra nya utlånings- och återlämningsautomater har beställts. Allt tas i bruk i januari 2012. Nya stöldbågar till alla biblioteksenheterna har också inköpts samt att nya chippade bibliotekskort har beställts. Finansieringen av allt inom RFID-projektet har skett inom ram.

Bibliotekets service, "Boka en tjänst" har fortsatt under 2011. Bibliotekets kunder kan boka individuell vägledning i hur man självbetjänar sig på nätet och använder kommunens och bibliotekets webbsida samt få vägledning till sociala medier och e-tjänster. Biblioteket fortsatte att utveckla sin nya interaktiva webbsida ARENA och besöken på webbsidan ökade med 26%. Även "appen" – My Library för smartphones, utnyttjades flitigt. Ca 5.000 transaktioner skedde mobilt under året. Under året skedde fortsatt utveckling av nya medieformer. Mot slutet av 2011 ökade utlåningen av e- böcker. E-bokslånen slutade på 3148 lån 2011 mot 2569 år 2010.

Samarbetet med Seniornet i Tyresö fortsatte med träffar på både Huvudbiblioteket och i Trollbäcken. Under sommaren genomfördes ett skrivarläger för ungdomar och många dyslektiker har tagit del av möjligheten till att själv ladda ner media inom ramen för bibliotekets avtal med TPB, Tal- och punktskriftsbiblioteket.

Under hela 2011 arbetade kulturenheten med ett digitaliseringsprojekt där man samarbetade över förvaltningsgränserna. Ett led i detta arbete består i att kontinuerligt publicera befintligt material om kulturhistoriska miljöer på kommunens hemsida. En utställning har producerats under namnet *Trollbäcken 100 år*, med gamla bilder från kommundelen. **Under året har även ett projekt pågått i avsikt att få tyresöborna att dela med sig av sina kunskaper om kommunen under en gemensam portal på wikipedia. Ett fotosafari genomfördes i maj och *Portal:Tyresö* valdes ut att representera projektet på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg.**

Tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen ansökte kulturenheten under våren statliga medel för "skapande skola", vilket är regeringens satsning på att alla elever ska få möta olika kulturformer genom skolan. Sedan 1 januari 2011 tillhör Tyresö Naturskola Kulturenheten, Naturskolan erbjuder Tyresös grundskoleklasser praktiska natur- och miljölektioner i Alby naturreservat. Under året har naturskolan genomfört tre teman: Vintertema för år 2, vattentema för år 5 samt klimattema för år 9.

Under våren lanserades Föreningsportalen som har underlättat för föreningarna att på ett ställe hitta information som rör deras verksamhet. Där kan de också få presentera sin verksamhet under rubriken "Vår förening". Föreningsnytt, en bra kanal för information från kommunen till föreningarna, har utkommit med 6 nummer.

Årets idrotts- och kulturstipendier delades ut på Kultur- och idrottsgalan som genomfördes under festliga former för första gången i mars. Cirka 150 personer ville vara med när kommunens nya svenska medborgare hälsades välkomna i en särskild ceremoni under Nationaldagsfirandet som i år förlades inne i Tyresö centrum.

I juni genomfördes Slottets dag, för första gången i kulturenhetens regi. Tyresöborna bjöds på gratis guidningar av slottet, rullstolsvänlig naturguidning av den engelska parken, tipsrunda med kulturhistoriska frågor m.m. Tyresöfestivalen som arrangerades tillsammans med fritidsgårdarna den 3 september tog ett stort kliv framåt. Framträdanden av professionella och lovande amatörer varvades med idrottsaktiviteter. Medeltidsdagarna besöktes av 7500 personer.

Kommunens ungdomskafé Café Bonza har under året haft drygt 3000 besökare i den öppna verksamheten. Dessutom har man tillsammans med ungdomarna arrangerat en Metal-festival samt utomhusbio i projektet "Under stjärnorna" på Domusängen.

I konsthallen arrangerades åtta utställningar under året. Sammanlagt 22 415 besökstillfällen i konsthallen år 2011. Barn från årskurs fem bjöds in till "Visning & Verkstad" för att se utställningen och arbeta i bildverkstaden. Tre visningar för Björkbackens äldreboende genomfördes.

Under året arrangerades två författarbesök – Niklas Rådström och Viveca Sten. I samarbete med socialförvaltningen genomfördes även 13 musikprogram med professionella artister på kommunens äldreboenden

I samband med skolloven har kulturenheten erbjudit en rad lovaktiviteter som vänt sig framförallt till barn mellan 6-13 år.

Biografen har digitaliserats och hade premiärvisning i december. Den nya tekniken öppnar nya möjligheter som t.ex direktsända operaföreställningar, fotbollsmatcher eller storbildskonferenser.

Kulturskolan gick under året med i *Våga Visa* som är ett samarbete som syftar till kvalitetsutveckling genom observationer och enkäter. Dessutom inleddes ett samarbete med en extern aktör *Funky kidz*.

Öppen ateljé anordnades i enlighet med det vinnande förslaget i Kvamhjulstävlingen förra året. Sex måndagskvällar erbjöds handledning av bildpedagog.

Tyresö kultur består av kulturenheten inklusive föreningsgården, kulturskola, naturskola och ungdomskaféet Bonza. Enheterna arbetar framförallt inom utvecklingsområdet god boendemiljö och livskvalitet. Huvuddelen av verksamheten riktas till barn. Även den verksamhet som sker i föreningsregi som riktas mot barn gynnas. För att ge god service förläggs verksamhet i olika kommundelar i den mån det är möjligt med tanke på publik- eller clevunderlag. Satsningar på kulturområdet innebär livskvalitet för tyresöborna, men meningsfull fritidssysselsättning är även ett led i kommunens förebyggande arbete som ger en trygg boendemiljö. I takt med att den äldre befolkningen i kommunen ökar blir kultur- och fritidssektorn även en strategisk folkhälsopolitisk fråga.

I kulturskolans verksamhet deltog under året 1179 elever i sång och spel, teater, dans, bild och musiklek. Vid årsskiftet 11/12 stod 174 barn och ungdomar som uppnått rätt ålder för att kunna bli antagna i kö till kulturskolan, vilket är en minskning med 126 barn. Kötiden var vid årsskiftet 11/12 för piano ca 1,5 år (1,5 år), gitarr ca 1 år (2 år) och slagverk 1 mån (1,2 år). Siffran inom

parentes anger kötiden vid årsskiftet 2010/2011. Trenden är ett fallande intresse för träblåsinstrument och ökande för bleckblås och stråk.

Tyresö kultur har under året uppfyllt sina kvalitetsgarantier.

Fritidsenheten har under 2011 i samarbete med kulturavdelningen och kommunens föreningar fortsatt sitt nära samarbete med Tyresö Föreningsråd. Föreningens ändamål är att vara samarbetspartner för anslutna föreningar gentemot kultur- och fritidsenheten, kultur- och fritidsnämnden samt övriga kommunala förvaltningar. Syftet är att utveckla samverkansformer och brukarmedverkan mellan föreningslivet och kommunen. Därigenom planeras föreningarna få ökad möjlighet till insyn och påverkan.

Som ett steg i att utveckla föreningarnas styrelser och föreningsledare har under 2011 en fortsatt satsning gjorts på utbildning. I samarbete med idrottens studieförbund, SISU, har vi bland annat arrangerat utbildning i ämnet "Världens bästa coach" och "Så hanterar du besvärliga föräldrar". Båda utbildningarna har varit populära och dragit till sig många anmälningar från våra föreningar. Enheten har även erbjudit en utbildning i ämnet "Sexuella trakasserier inom föreningslivet" men trots intensiv marknadsföring ställdes den in pga för få anmälningar.

Tyresö kommun har gjort flera insatser för att förbättra fritid och kulturutbudet för personer med funktionshinder. Bland annat arrangerade vi tillsammans med närliggande kommuner mässan Minfritid.nu. Mässan, som hade sammanlagt 4000 besökare, riktade sig till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning samt deras närstående.

Uthyrningsverksamheten på föreningsgården Kvarnhjulet har under 2011 legat på en fortsatt hög nivå. Lokalerna inrymmer modern utrustning och erbjuder konferensmöjligheter och festuthyrningar. Lokalerna är mycket ändamålsenliga.

På anläggningssidan invigdes i april Dalhallens nya idrottshall. Hallen är specialanpassad för gymnastik och barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Ekonomisk uppföljning

VERKSAMHET Belopp i tkr (löpande priser)		REDOVISNING					BUDGET	Överskott (+) Underskott (-)
		2007	2008	2009	2010	2011	2011	2011
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	Kostnad	42 044	54 757	60 597	58 886	63 367	64 180	813
	Intäkt	3 583	4 507	6 963	7 082	7 569	6 493	1 076
	Netto	38 461	50 250	53 634	51 804	55 798	57 687	1 889
Fritidsverksamhet	Kostnad	12 146	23 307	28 484	22 703	25 877	26 942	1 065
	Intäkt	827	1 608	3 852	3 426	3 740	3 042	698
	Netto	11 319	21 699	24 632	19 277	22 137	23 900	1 763
Bibliotek och kultur	Kostnad	29 898	31 450	32 113	36 183	37 489	37 238	-251
	Intäkt	2 756	2 899	3 111	3 656	3 828	3 451	377
	Netto	27 142	28 551	29 002	32 527	33 661	33 787	126

Kultur- och fritidsnämnden redovisar sammantaget ett överskott för 2011 på 1,9 mnkr. Överskottet hänförs bl a till hyra Dalhallen 700 000 kr, högre intäkter på vandrarhemmet 800 000 kr och ej ianspråktaga projektbidrag ca 300 000 kr.

Nyckeltal

KULTUR	Utfall 2010	Utfall 2011	Budget 2011
Antal öppettimmar vid biblioteken	5735	5141	
Antal besökare	294 822	257 634	
Antal utlån	254 792	230 600	
Antal webbesökare	57182	77398	

År	Lån/innevånare	Besök/innevånare
2010	6,00	6,91
2011	5,3	7,7*

* inkl. webbesök

Nyckeltalen för lån och fysiska besök sjönk på grund av ombyggnadsstängningen av Trollbäckens bibliotek.

FRITID	Utfall 2010	Utfall 2011	Budget 2012
Antal deltagare i föreningslivet i åldrarna 7-20	9300	9350	9360
- varav flickor	4200	4230	4235
- varav pojkar	5100	5120	5125

Nämndmål 2011

Kultur- och fritidsnämnden har antagit bibliotekets lagstadgade biblioteksplan som tillsammans med bibliotekslagen och enhetsplanen utgör grund för mål och åtaganden inom bibliotekets verksamhetsområde. Ett särskilt mål från Kultur- och fritidsnämnden 2010 var att öka antalet besökare med 5%, det målet har dessvärre inte uppnåtts på grund av stängningen under fem månader för ombyggnaden av Trollbäckens bibliotek.

Bibliotekets åtaganden i enhetsplanen avseende verksamhetsåret 2011 var följande:

- Fortsätta bygga ut självbetjäning i biblioteken och via webb och mobil
- Alltid pröva om en tjänst kan utföras digitalt för att hitta vägar till förenklade rutiner, rationalisering och upphöra med gamla aktiviteter.
- Hålla mer öppet med självbetjäning där det är möjligt.
- Tillämpa flexibelt arbetssätt på alla enheter och bemanna efter behov
- Stärka läsning, lyssnande och skapa upplevelser som gör skillnad
- Integrera med våra besökare, vara personlig men inte privat
- Spegla tidens medieformer i våra inköp och utlån
- Arbeta med digitalisering av kulturarvet via webb och projekt

Alla ovan åtaganden uppfylldes helt.

Biblioteket har dessutom kvalitetsgarantier för 2011:

- biblioteket är alltid bemannade med fackutbildad kompetent personal
- biblioteket arbeta offensivt med självservice, och e-tjänster både i biblioteket och via kommunens och bibliotekets webbsida

- biblioteket åtar sig att inom givna budgetramar inköpa och tillhandahålla böcker och övriga media som ur kvalitetssynpunkt överensstämmer med biblioteksplanen och passa låntagarnas behov
- väntetiden på beställda media ur bibliotekets eget bestånd är högst en månad.
- biblioteket ger service till alla som efterfrågar bibliotekets tjänster - även för dem som t.ex. är rörelsehindrade eller i långvarig sjukdom och därför inte själva kan besöka biblioteket.
- biblioteket erbjuder alla förskoleklasser, skolornas årskurs 2 och 4 samt grupper från barnavårdscentralen årligen till boktips och specialvisning av biblioteket.
- biblioteket garanterar att synpunkter och klagomål bemöts och hanteras på ett korrekt sätt samt att regelbundna brukarenkäter görs

Samtliga kvalitetsgarantier för år 2011 är helt uppfyllda.

Kulturenheten hade under 2011 två nämndmål, dessa var:

NMI (Nöjd medborgarindex) inom området Fritid – Kultur ska öka från 57 till 60 i SCBs Medborgarundersökning.

Måluppföljning: Målet är uppfyllt. Resultatet är en ökning från 57 till 62.

Antalet inskrivna elever i kulturskolan ska öka med minst 5%

Måluppföljning: Målet är uppfyllt

Antal inskrivna elever 2010-12-01:	1008
Antal inskrivna elever 2011-12-01:	1179
Ökning i procent:	17%

Fritid hade för 2011 ett antal mål och åtaganden samtliga presenteras nedan:

NMI (Nöjd medborgarindex) inom området Fritid-idrott ska vara 72, dvs oförändrat

Måluppföljning: Målet ej uppfyllt. Medborgarundersökningen är omgjord något i förhållande till tidigare år. Det som stämmer bäst överens med målet är det som kallas Idrotts och motionsanläggningar som får ett NMI på 62.

Skapa bättre förutsättningar för utövande av det fria spontana friluftslivet.

Måluppfyllelse: Målet är uppfyllt. Alby Friluftsgård har utvecklat och förbättrat skyltning i och runt området.
Nya löparspår runt Barnsjön har färdigställs.
Information kring badtemperatur och is- och skidspårförhållanden har intensifierats via kommunens hemsida.

Öka stödet till föreningarnas styrelsearbete och ledarrekrytering.

Måluppfyllelse: Målet är uppfyllt. Samarbetet mellan kommunen och idrottens studieförbund SISU har under 2011 givit våra föreningar möjlighet att på hemmaplan utbilda sina medlemmar i olika typer av ledarutbildningar.

Sprida kunskap om föreningslivets utbud som ett led i att medverka till en god nyrekrytering och ökning av antalet deltagare i föreningslivet.

Måluppfyllelse: Målet är uppfyllt Foldern "Kul fritid i Tyresö" ges ut till alla barn i årskurs F-6. Här ges föreningslivet möjlighet att helt kostnadsfritt berätta om sin verksamhet.

Öka antalet deltagande ungdomar i föreningslivet.

Måluppfyllelse: Målet är uppfyllt Antalet ungdomar inom föreningslivet har ökat, om än ytterst marginellt.

Skapa goda förutsättningar för barn och ungdomar med en funktionsnedsättning att delta i föreningslivet.

Måluppfyllelse: Målet är uppfyllt Antalet ungdomar har ökat via verksamhet i Handbollsklubben Tyroid, Tyresö Fotbolls Förening, Trippel XXX (bowling), Tyresö Bordtennisklubb, Tyresö Bangolfklubb, Tyresö Ryttarförening, Bergfotens Innebandyklubb, Trollbäckens Scoutkår och Korpen via projekt Brännpunkten.

Regelbundet genomföra träffar för föreningar med anställd personal samt arrangera föreningsträffar för föreningslivet en gång per år.

Åtagande: Genomfört

Genomföra fortbildning och erfarenhetsutbyten för föreningarna.

Åtagande: Genomfört

Tillhandahålla ändamålsenliga lokaler.

Åtagande: Genomfört

Kontinuerligt ge föreningslivet information via bland annat e-post, hemsida och informationsträffar.

Åtagande: Genomfört. Föreningsnytt har givits ut med 6 nummer. Föreningsportalen har skapats.

Utforma informations- och profilmaterial omkring fritidsenhetens verksamhet och utbud för allmänhet och besökare.

Åtagande: Delvis genomfört.

Framtiden

Utvecklingen med ny teknik, självbetjäning via webb och efterfrågan på nya medieformer fortsätter. Speciellt utlåning av e-böcker förväntas öka. Detta attraherar nya låntagargrupper som tidigare inte efterfrågat bibliotekets tjänster. Vår interaktiva nya webbsida ARENA fortsätter vi

att bygga upp och utveckla tillsammans med den nya tjänsten "My Library" för smartphones. Detta kommer att ytterligare förbättra bibliotekets tillgänglighet och service. Även betaltjänster via ARENA skall prövas för att minska kassahanteringen på biblioteken. Biblioteket startar medicirkulation med RFID-teknik i januari 2012. En fortsatt omvandling av våra medarbetares tjänster och arbetsinnehåll fortsätter i takt med att självbetjäningen utökas och nya administrativa redskap tas i bruk. Ny IT-plattform införs i kommunen under 2012. Biblioteket fortsätter den lyckade satsningen "Boka en tjänst" för att erbjuda digital delaktighet för dem som riskerar att stå utanför samhällets webbinformation och e-tjänster. Vi fortsätter att erbjuda extra utökat obemannat öppethållande på HB på förmiddagar även 2012.

Inom kulturområdet finns två starka trender som påverkar den verksamhet Tyresö kultur bedriver inom allmänkultur, kulturskola, ungdomskafé och naturskola (från januari 2011). Den ena är att samverka och uppnå synergieffekter, effektiviseringar, kunskapsutbyte och kanske ett bredare utbud. En annan är att digitalisera och därigenom tillgängliggöra, systematisera och öppna nya möjligheter. Dessutom sker stora demografiska förändringar i samhället samtidigt som klimathotet växer sig starkare. Detta är ytterligare två faktorer som kommer att påverka framtiden.

Vidare kommer en större satsning ske på fritidsenheten inom området information. Detta kommer i första hand ske via Föreningsportalen och Föreningsnytt. Fortsatt stor tonvikt kommer att läggas på utbildning av föreningarnas ledare och styrelser då behovet är stort. Fritidsenheten ser en utmaning i att ytterligare öka intresset för utbildningsfrågor.